

МАСТЕР СТУДИЈЕ	ГОДИНА	I	СЕМЕСТАР	II
НАЗИВ ПРЕДМЕТА		Холизам у васпитно-образовном раду (2025/26)		
НАСТАВНИК		Данијела Видановић		
АСИСТЕНТ/САРАДНИК		Данијела Видановић		
<b>ПРЕДАВАЊА</b>				
Недеља рада	Тема			
I	Холизам у образовању. Стара или нова тема?			
II	Друштво, култура, образовање. Идеологије и концепције образовања.			
III	Различите перспективе о раном детињству и институализација друштвеног васпитања предшколске деце.			
IV	Програми засновани на различитим теоријским полазиштима. Дисциплинарни и интегрисани курикулум.			
V	Рано васпитање- нове парадигме и схватања. Дубинска екологија као нова парадигма.			
VI	Холистички програми усмерени на дете, карактеристике, функције, схватање детета, улога васпитача, родитеља, развоја, педагошке праксе и евалуације.			
VII	Димензије отворености- холистичка концепција усмерена на односе.			
VIII	Дечји вртић као заједница односа и партиципативни животни социјални контекст.			
IX	Грађење и неизвесност праксе дечјег вртића, разлог за рефлексивни приступ, или за „устројавање“ праксе као планираног модела који се одушире променама,			
X	Реконструкција улога у заједници односа и трансформативног учења: дете, васпитач, родитељ, други.			
XI	Бити партнер у односима- вредности, могућности моделовања, иницијативе и позивања на дијалог равноправног достојанства.			
XII	Акциона компетентност васпитача у грађењу холистичке праксе.			
XIII	Смисао сакривен у стварима око нас- учење као ситуациони и аутентичан процес контекстуално одређен и отворен за различите физичке и социјалне процесе.			
XIV	Повезаност, колаборација, активизам, истраживање, етичност- пракса заснована на вредностима.			
XV	Креативност, сарадња, комуникација, критичко размишљање- холистичка оријентација и потреба за време које долази.			

#### ЛИТЕРАТУРА

- Apple, W. M. (2012). *Ideologija i kurikulum*. Beograd: Fabrika knjiga. (odabrana poglavlja)
- Bronfenbrenner, J. (1997). *Ekologija ljudskog razvoja*. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva. (odabrana poglavlja)
- Bruner, Dž. (2000) *Kultura obrazovanja*, Zagreb: Eduka (odabrana poglavlja)
- Capra, F. (1998). *Mreža života*, Zagreb: Liberta (odabrana poglavlja)
- Fulan, M. (2005). *Sile promene*, Beograd: Dereta (odabrana poglavlja)
- Pavlović Breneselović, D. (2012). *Od prirodnih neprijatelja do partnera*. Beograd: Univerzitet u Beogradu, Filozofski fakultet. (odabrana poglavlja)
- Službeni glasnik R Srbije (2018). Osnove programa predškolskog vaspitanja i obrazovanja – Godine uzleta, br. 16/18
- Аврамовић, З. (2003). Држава и образовање, Београд: Институт за педагошка истраживања. Стр.(75-84).
- .Baucal, A.(2003). Konstrukcija i ko-konstrukcija u zoni narednog razvoja: Da li Pijaže i Vigotski mogu biti u pravu? *Psihologija*. Društvo psihologa Srbije Beograd, br. 36(4). Str (517-542)

Havelka, N. (1998). Uloga nastavnika i uloga učenika u osnovnoj školi u *Naša osnovna škola budućnosti*, Beograd: Zajednica učiteljskih fakulteta Srbije (prir. Vilotijević, M. i Đorđević, B.), Str. 99-163.

Jul, J. (2018.) *Život u porodici*. Beograd: Laguna. (odabrana poglavlja)

Jul, J. (2020). *Empatija, kako zajedništvo osnažuje decu*. Novi Sad: Harfa. (odabrana poglavlja)

Marjanović, A. (1987, 1-4): Dečji vrtić kao otvoreni sistem, *Predškolsko dete*. Beograd: Savez pedagoških društava Jugoslavije. Str. (57-66)

Milutinović, J. (2014-4). Konstruktivistička pedagogija: Istorijski kontekst i razvojni trendovi, *Pedagogija* Subotica: Rotografika, Str. (319-329)

Morin, E. (2002). *Odgovori za budućnost* Zagreb: Educa. (odabrana poglavlja)

Pavlović Breneselović, D. (2010). Partnerstvo u obrazovanju. *Andragoške studije*, br. 2. Str. (123 – 139).

Pavlović Breneselović, D. (2014). Partnerstvo sa porodicom: tri paradigme, dva modela, jedna ili više stvarnosti. *Identitet profesije pedagog u savremenom obrazovanju*. Zbornik Januarski susreti pedagoga. Str. (111 – 116).

Pešić, M. (2004). *Pedagogija u akciji*. Beograd: Institut za pedagogiju i andragogiju, Filozofski fakultet. Str. (3-30).

Pavlović Breneselović, D. i Krnjaja, Ž. (2017). Građenje kvalitete u praksi vrtića. *Odgovorno-obrazovne teme*, 1. 1-2. Str. (25 – 47).

Радуловић, Ј. (2011). Образовање наставника за рефлексивну праксу, Београд: Филозофски факултет, Стр. (95-107)

Slunjski, E. (2006). *Stvaranje predškolskog kurikuluma*, Zagreb: Mali profesor. Str (2-57)

Slunjski, E. (2012): *Tragovima dečjih stopa*, Zagreb: Profil, Str (36-44).

Vudhed, M. (2012). Različite perspective o ranom detinjstvu-teorija, istraživanje i politika. Beograd: Institut za pedagogiju i andragogiju Filozofskog fakulteta u Beogradu CIP – Centar za interaktivnu pedagogiju. (odabrana poglavlja)

Šmit, V. H. O. (1999). *Razvoj deteta- biološki, kulturološki i vaspitni okvir proučavanja*, Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva. (odabrana poglavlja)

**ВЕЖБЕ \* напомена \* вежбе се не могу издвојити као посебна временски и организационо планирана активност, јер је настава све време организована као интерактивна размена искустава, размена проблема, дијалог који прати потребе васпитача, њихова размишљања о пракси која је сложена и непредвидива. Размена искустава је процес који је све време присутан у реализацији садржаја. Радионицарски приступ је доминантан јер се на тај начин уважавају искуства васпитача практичара.**

Недеље	Тема
I	Шта нам је познато, а шта нам је ново у холистичкој причи? Дијалог везан за схватања и вредности на којима се заснива конкретна пракса. Чег смо свесни, а шта нисмо препознали као значајну вредност. Примери из праксе. Радионица: Ја верујем, знам, и (не) примењујем.
II	Радионица: На нивоу организационе структуре препознајемо различите концепције образовања; Како превазилазити концепције које нису усаглашене са холистичким приступом који је усмерен на односе. Шта чинимо, какве акције можемо предузети, која је моја лична снага, а где препознајем своја ограничења....
III	Како видим и доживљавам децу и њихов развој? Како схватам компетентност детета у развијању односа и реалном програму? Проблематизовање ситуација. Које су наше моћи да их превазиђемо? Радионица.

IV	Како разумем интегрисани курикулум. Како видим своју улогу и иницијативу у развијању интегрисаног курикулума. Осврт на сопствену праксу.
V	Како разумете системски приступ васпитању- сви смо социјално инсталирани и повезани-развијамо се кроз односе. Како ову чињеницу решавате у педагошкој пракси? Шта може конкретно да се предузме у складу са контекстом ваше праксе?
VI	Развојна мапа ( развојно- нормативни приступ), колико је користимо у пракси. Да ли нам она значи у евалуацији развојних исхода, или... Шта нам значе развојни аспекти?
VII	Дете је биће настало из односа. Из односа се рађа, у односима расте, из односа постаје... Како видите себе као биће које је дефинисано односима, где су односи били од помоћи, где су створили несигурност и трауму? Да ли препознајемо „пренос“ искустава и доживљаја у односима са другима? Радионица.
VIII	Како сагледавате ваше учешће у вртићком животу деце? Шта радите, какво је ваше учешће, у чему сте им значајна подршка? Када одустајете од подршке и делујете из позиције моћи?
IX	Промене у пракси су неминовност. Имате ли осећај да своју праксу морате мењати, на основу којих показатеља сте приступили променама или нисте? Шта вам отежава процес промена, како се суочавате са проблемима ( заузети се, одустати или игнорисати ).
X	Како је текао процес трансформације ваше улоге, од реализатора садржаја до истраживача праксе. Са каквим дилемама сте се суочили, ко вам је био од помоћи, ... Радионица.
XI	Ја као партнер- моји капацитети за партнерство. Шта знам у шта верујем, а шта се додаја. Какве су моје могућности? Сумњам ли у идеју партнерских односа у образовању? Шта могу да променим у својим капацитетима? „Мењам себе, а не друге“- Радионица.
XII	Како процењујем своје компетенције за стално праћење и истраживање праксе? Шта су моје предности, а шта ми недостаје?
XIII	Ситуације учења су свуда око нас. Како схватате ову констатацију? Разменимо искуства из праксе.
XIV	Од васпитача зависи да ли ће пракса бити заснована на универзалним вредностима и дугорочним циљевима. Како видите и објашњавате овакав приступ. Наведите нека искуства из ваше праксе.
XV	Теме Есеја- предлози, размишљања и дилеме.

#### **ЛИТЕРАТУРА**

Литература за овај део наставе је иста, као и за категорију предавања. Постоји могућност проналажења нових извора- као иницијатива васпитача или на иницијативу професора који води и реализује наставни предмет.

<b>ПРЕДИСПИТНЕ АКТИВНОСТИ</b>	<b>Планирана недеља у семестру/датум, број бодова</b>	<b>БОДОВИ</b>
Вежбе		10
Колоквијум I- Практична и стручна аргументација за тему Есеја- критички осврт		20

Колоквијум II- План- структура Есеја са предлогом могуће литературе и практичне заснованости у непосредној пракси (допринос сопственој пракси)		20
Практична настава		
Семинарски рад		
...		
<b>ИСПИТНЕ АКТИВНОСТИ</b>		<b>БОДОВИ</b>
Усмени испит- Одбрана и презентовање Есеја		50
Писмени испит		
Практични испит		
<b>Услов ....</b>		